

การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์
ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย



นางสาวยุพดี จารุทรัพย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-244-4

015080

} 1711200X

USE OF LIBRARY SCIENCE THESES
OF THE UNIVERSITY LIBRARY ADMINISTRATORS



Miss Yupadee Jarusub

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-244-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย
โดย นางสาวยุพดี จารุทรัพย์
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต



..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *นางฉวีมาศ ไชยณรงค์* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นางฉวีมาศ ไชยณรงค์)

..... *ประภาวดี สืบสนธิ์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์)

..... *วสันต์ วัฒนศิริ* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ วัฒนศิริ)

..... *นางมาลินี ศรีพิสุทธิ์* กรรมการ
(นางมาลินี ศรีพิสุทธิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ชื่อนิสิต	นางสาวยุพดี จารุทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการใช้ผลวิจัยจากวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยในด้านปริมาณและขอบเขตเรื่องที่ใช้ วัตถุประสงค์ของการใช้ ประโยชน์ที่ได้รับ ความต้องการใช้วิทยานิพนธ์ และปัญหาในการใช้

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 184 ชุดแก่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ทำงานในหอสมุดกลาง หอสมุดวิทยาเขต และห้องสมุดคณะ ที่อยู่ในสังกัดของมหาวิทยาลัย 14 แห่ง ผู้บริหารประกอบด้วยผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุด บรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่าย และผู้ที่ป็นทั้งหัวหน้าห้องสมุดและหัวหน้าฝ่าย ได้แบบสอบถามคืนมา 167 ชุด หรือร้อยละ 90.75 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าเป็นผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุด 30 คน บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย 89 คน เป็นทั้งหัวหน้าห้องสมุดและหัวหน้าฝ่าย 48 คน ผู้บริหารเหล่านี้มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน ปริญญาตรี 82 คน ปริญญาโท 75 คน และสูงกว่าปริญญาโท 5 คน ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงเวลาการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารระหว่าง 1 - 5 ปี มากที่สุดคือ 69 คนจากจำนวนผู้ตอบ 112 คน ผู้บริหารดังกล่าวส่วนใหญ่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ คือ 135 คนจากจำนวนทั้งหมด 167 คน นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษาคือ โดยมีผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษาคือเพียง 16 คน

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 167 คนนี้ เป็นผู้ที่เคยใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์

ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาเพียง 86 คน หรือร้อยละ 51.5 ของผู้ตอบทั้งหมด เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ที่เคยใช้และยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์ ปรากฏว่าคณบดี ตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ และสถานที่ทำงาน ซึ่งแบ่งตามมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตและไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์ บรรณารักษศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อการใช้วิทยานิพนธ์ของผู้บริหาร ($p < 0.01$ หรือ 0.05) นั่นคือผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาโทเป็นผู้ใช้วิทยานิพนธ์สูงกว่าผู้ที่ยังไม่เคยใช้ (51/24 คน) ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีเป็นผู้ใช้น้อยกว่าผู้ที่ยังไม่เคยใช้ (30/52 คน) ในขณะที่ผู้บริหารที่มีวุฒิสองปริญญาโทใช้วิทยานิพนธ์ทุกคน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิของผู้บริหารกับการใช้วิทยานิพนธ์ในตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุดเป็นผู้ใช้วิทยานิพนธ์สูงกว่าผู้ที่ยังไม่เคยใช้ (21/9 คน) ในขณะที่บรรณารักษหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ใช้และที่ยังไม่เคยใช้ อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 47/42 คน ส่วนผู้บริหารที่เป็นทั้งหัวหน้าห้องสมุดและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ที่ยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์สูงกว่าผู้ใช้ (30/18 คน) ในด้านสถานที่ทำงาน ผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์เป็นผู้ที่ยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์สูงกว่าผู้ใช้วิทยานิพนธ์ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์

ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ของการเคยใช้และยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์ตามระยะเวลาการทำงาน (ปี) ในตำแหน่งผู้บริหารนั้น ปรากฏว่าระยะเวลาการทำงานไม่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้วิทยานิพนธ์ของผู้บริหาร ($p > 0.05$) นั่นคือผู้บริหารทุกกลุ่มที่มีช่วงเวลาทำงานตั้งแต่ 6 - 34 ปีขึ้นไปเป็นผู้ใช้วิทยานิพนธ์สูงกว่าผู้ที่ยังไม่เคยใช้ (29/14 คน) ยกเว้นผู้บริหารที่มีช่วงเวลาการทำงานระหว่าง 1 - 5 ปีมีจำนวนผู้ใช้และที่ยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน (34/35 คน)

สำหรับผู้บริหารที่ใช้วิทยานิพนธ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จากการศึกษาปริมาณครั้งและเล่มที่ใช้โดยเฉลี่ย จำแนกตามคณบดี ระยะเวลาการทำงาน สถานที่ทำงาน ตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ และสถานภาพการศึกษา ผลปรากฏว่าผู้บริหารที่ใช้วิทยานิพนธ์มากครั้งและมากเล่มกว่าผู้บริหารกลุ่มอื่น ๆ คือ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งเป็นทั้งหัวหน้าห้องสมุดและหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้มีช่วงเวลาการทำงานระหว่าง 16 - 20 ปี และเป็นผู้อยู่ระหว่างการศึกษาคือ ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิสองปริญญาโทมีปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์มาก เล่มกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาโทและ

ปริญญาตรี แต่ปริมาณครั้งของการใช้น้อยกว่า ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาโทมีปริมาณครั้งของการใช้ไม่ต่างจากผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีมากนัก แต่จำนวนเล่มที่ใช้น้อยกว่า ในด้านสถานที่ทำงานผู้บริหารที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์มีปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์มากกว่าผู้บริหารที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ แต่ปริมาณเล่มของการใช้น้อยกว่า

เกี่ยวกับการศึกษาขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่ใช้ ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ($P > 0.05$) นั่นคือ ผู้บริหารทุกกลุ่มใช้วิทยานิพนธ์ด้านการบริการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารงานห้องสมุด ด้านเทคนิค การบริหารงานบุคลากร และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดตามลำดับ

เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ที่ใช้นั้น ส่วนของวิทยานิพนธ์ที่มีการใช้มาก คือ บทสรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และบทคัดย่อ ส่วนประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สอดคล้องกับระดับการใช้ คือ ส่วนใดที่มีการใช้มาก ประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้วิทยานิพนธ์ของผู้บริหารนั้น ผู้บริหารที่อยู่ระหว่างการศึกษาคือ มีวัตถุประสงค์การใช้วิทยานิพนธ์ในงานบริหาร เพราะเห็นความสำคัญของวิทยานิพนธ์ในการประยุกต์ช่วยงานห้องสมุดมากที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารที่ไม่ได้ศึกษาต่อใช้เพราะมีเรื่องราวตรงกับงานที่รับผิดชอบอยู่มากที่สุด ส่วนวัตถุประสงค์การใช้วิทยานิพนธ์เพื่องานวิชาการนั้น ทั้งผู้บริหารที่อยู่ระหว่างการศึกษาคือและไม่ได้ศึกษาคือมีวัตถุประสงค์การใช้วิทยานิพนธ์เพื่อหาความก้าวหน้าทางวิชาการมากที่สุด

ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้นั้น ผู้บริหารได้รับประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ในงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการทั่ว ๆ ไปในระดับมาก

เกี่ยวกับปัญหาของผู้ใช้วิทยานิพนธ์ ซึ่งมีทั้งปัญหาที่เกิดจากตัวเล่มวิทยานิพนธ์ และจากการเข้าถึงตัวเล่มวิทยานิพนธ์ จากการศึกษาปัญหาการใช้อันเกิดจากตัวเล่มวิทยานิพนธ์จำแนกตามคุณวุฒิ ตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ ปรากฏว่าผู้บริหารทุกกลุ่มประสบปัญหาการใช้อันเนื่องมาจากไม่มีเวลาดูหาความรู้เพิ่มเติม เพราะต้องอุทิศเวลาให้กับงานที่รับผิดชอบอยู่ และวิทยานิพนธ์เรื่องที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ส่วนปัญหาที่เกิดจากการเข้าถึงตัวเล่มวิทยานิพนธ์

จำแนกตามสถานที่ทำงาน ผลปรากฏว่าทั้งผู้บริหารที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิต หรือไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์มีปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์ด้านความล่าช้าของ บทความ การเผยแพร่วิทยานิพนธ์อยู่ในวงจำกัด และความไม่สะดวกในการใช้เนื่องจากการ บริการชั้นปิด และการไม่ให้มีวิทยานิพนธ์ออกนอกห้องสมุดในระดับที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาถึงสาเหตุที่ไม่ใช้วิทยานิพนธ์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ยังไม่เคย ใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งสาเหตุที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ และจากการ เข้าถึงตัวเล่ม พบว่าผู้บริหารที่มีคุณวุฒิต่างกันมีปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์อันเนื่องจากไม่มีเวลาค้นหา ความรู้เพิ่มเติม เพราะต้องอุทิศเวลาให้กับงานที่รับผิดชอบ และยังไม่เห็นความจำเป็นของการใช้ ในระดับที่แตกต่างกัน ($P < 0.05$) แต่ผู้บริหารที่มีตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบต่างก็มี ปัญหาการใช้เพราะสาเหตุดังกล่าวในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ($P > 0.05$) ส่วนสาเหตุที่เกิดจาก การเข้าถึงตัวเล่มวิทยานิพนธ์ ปรากฏว่าผู้บริหารที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตและไม่ได้ เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ ประสบปัญหาในเรื่องบทความพิมพ์เผยแพร่ออกสู่ การเผยแพร่วิทยานิพนธ์อยู่ในวงจำกัด ทำให้ไม่สะดวกต่อการใช้ และไม่ทราบแหล่งจัดเก็บ วิทยานิพนธ์ในระดับที่แตกต่างกัน ($P < 0.05$)

นอกจากนี้จากการศึกษาความต้องการใช้วิทยานิพนธ์ในด้านขอบเขตเนื้อหา และรูปแบบ วิทยานิพนธ์ ผลปรากฏว่าตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบไม่มีความสัมพันธ์กับขอบเขตเนื้อหา วิทยานิพนธ์ที่ผู้บริหารต้องการใช้ ($P > 0.05$) นั่นคือ ผู้บริหารทุกกลุ่มต้องการใช้วิทยานิพนธ์ ด้านการบริหารงานบุคลากรสูงกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งแตกต่างจากระดับการใช้จริงที่ใช้วิทยานิพนธ์ด้าน การบริการสูงกว่าด้านอื่น ๆ ในด้านรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่ต้องการใช้นั้น ผู้บริหารต้องการใช้ วิทยานิพนธ์ที่เป็นฉบับสมบูรณ์มากที่สุด แต่มีความต้องการใช้วิทยานิพนธ์ที่จัดทำในรูปวัสดุย่อส่วนใน ระดับน้อย

Thesis Title Use of Library Science Theses of the University
 Library Administrators

Name Miss Yupadee Jarusub

Thesis Advisor Assistant Professor Prapavadee Suebsonthi, Ph.D.

Department Library Science

Academic Year 1984

ABSTRACT

This research aims are studying the utilization of library science theses of the university library administrators on the following topics: quantity and scope of use, their purposes and benefits gained, research areas needed, and problems faced in research utilization.

The data are gathered through a structured questionnaire distributed to the university library administrators working in the central, campus, and faculty libraries in fourteen universities. The library administrators who are the samples in this study consists of the library directors and/or the librarians of the central library, the central departmental librarians, and the heads of the faculty library. One hundred and eighty four questionnaires are mailed out, of which one hundred and sixty four or 90.75 percent are later received. The research findings can be summarized as follows:

Of all the respondents, 30 are the directors and/or the librarians of the central library, 89 are the central departmental librarians, and 48 are the heads of the faculty library. For their

educational background, 5 of them do not achieve the Bachelor's degree, 82 obtain the Bachelor's degree, 75 are graduated with the Master's degree, and 5 achieve the education higher than the Master's degree, For their working experience, most of them have been in the administrative position ranging from 1 - 5 years (69 from the total of 112 responding administrators). Also, most of them have been working in the universities besides Chulalongkorn University (CU) and Sinakharinwirot University (only in Bangkok campus) which are the main sources of library science theses production (135 from 167 administrators). Most of the respondents are not being on the formal continuing education, only 16 respondents are.

As for the total respondents, 86 or 51.5 percent are the ones who used library science theses in the past years. Considering the relation between the theses users and non-users, it is found that the degree, position and type of work, and office location (comprising of two groups as source and non-source of library science theses production) are significantly related to their actual theses users ($P < 0.01$ or 0.05). As it is shown that the ones who hold the Master's degrees are the theses users more than non-users (51/24), For those who hold the Bachelor's degrees, less than half are the theses users (30/52). In other words, most of them are non-users. This clearly shows the relationship between the respondents educational level and their theses use. Regarding the respondents' position and characteristic of work, the directors and/or the librarians of the central library are found being the users more than non-users (21/9). Meanwhile, the departmental librarians of the central library are found using theses indifferently.

That is, the number of users and non-users are of 47 and 42 accordingly. For the heads of the faculty library, most of them become the non-users rather than being the theses users (30/18). Taking the office location into account, those who work at Chulalongkorn University and Srinakharinwirot University in Bangkok campus are the theses users rather than the non-users. This finding is reverse for those who are working in other universities.

For the relationship between the theses use and the range of time working, the relationship is not obvious ($P > 0.05$). This means that those who have been working for 6 - 34 years have been the theses users rather than the non-users (29/14). Meanwhile, those who have been working between 1 - 5 years are almost equal in number for being the theses users and non-users (34/35).

The library administrators who used some theses during the past year, when the amount of use and the average number of theses used are analyzed according to their degree, working period, office location, position, type of work, and educational level, it is found that those who used theses frequently as well as used more volumes are the heads of faculty library, as well as the administrators who have been for 16 - 20 years, and those who are carrying some formal continuing education. The library administrators, who hold the degree higher than the Master tend to use theses few times but use more volumes of theses than those who hold the Master's and the Bachelor's degrees. Most of those library administrators work in other universities besides Chulalongkorn University and Srinakharinwirot University (in Bangkok campus) which are the theses production sources. For those who hold

the Master's and Bachelor's degrees, the number of times they use the library science theses are of similarity but the former tend to use fewer volumes.

For the scope of use, the subject areas of the theses used are found irrelevant to the respondents' responsible functions ($P > 0.05$). That is, the library administrators mostly used the theses that are service-related. Next are the theses relating to library administration, technical function, personnel administration and other library-related topics accordingly.

As for the parts of theses preferable, the part mostly consulted by the respondents are conclusion and finding discussion, recommendations, and abstract. The benefits gained from using those parts are coincided with the level of use. That is, which part is highly used, the respondents highly benefit from that part too. This is always true except the parts of the research process, its analysis and bibliography which the respondents feel they yield more benefits than they are actually used.

The purposes of theses utilization are various. The respondents who are doing some formal continuing education use the theses because they mostly know that theses' results can be implemented to their work. While those who are not continuing their formal education use the theses since their content is of relevance to their work. For the purpose of fulfilling or promoting some academic activities, both of whom who are and are not continuing their formal education tend to use the theses since they mostly desire to seek for some academic advancements.

The benefits gained from theses utilization, are described by the respondents as adding up their academic knowledges which is relevant to their responsible work as well as adding up general academic knowledge.

The problems in research utilization which are found by the library administrators are raised by the theses themselves and their accessibility. When analyzed the encountered problems along with the respondents' educational background, position and type of responsible work, it is found that the respondents do not have time to additionally search for new knowledge. The existing time has to be devoted to their responsible activities. Also, the existing theses don't correspond with their needs mostly. When the problems of research accessibility are considered, it is revealed that most of the library administrators face the problems of late published abstract, theses dissemination in certain limited area, inconvenience in use due to closed shelf services, and only in-library use allowance. These problems are faced with different degrees.

From studying the reasons why the library administrators who are the theses non-users do not employ any thesis during the past year, the causes are found varying both from the theses themselves and their accessibility. This group of library administrators when analyzed by their educational levels answer in the varying degree that they do not have enough time to look for additional knowledge since they have to devote the existing time to their normal work. Further, they don't recognize the necessity of using theses ($P < 0.05$). For those who hold different positions and types of work have seen such above problems indifferently ($P > 0.05$).

For those who have been working at Chulalongkorn University and Srinakharinwirot University (Bangkok campus) and at other universities encounter the following problems differently ($P < 0.05$): abstracts are published slowly, theses dissemination in certain limited area, and no knowledge where the theses are stored.

Further analyzing the research areas needed by both of the theses users and non-users, it is found that their position and type of works are irrelevant to the areas of research needed ($P > 0.05$). Mostly, the respondents highly require the research studies in the area of personnel administration.

Mostly, they also need to use the complete theses. Their need for the research in the microform format is found minimal.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำปรึกษาชี้แนะแนวทาง ตรวจแก้ไขถ้อยคำ สำนวน ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ กรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามให้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและช่วยให้งานวิจัยสำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณมาลินี ศรีพิสุทธิ หัวหน้าแผนกห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ และคุณบุญตา กิจหวาง ที่อำนวยความสะดวกในการพิมพ์และช่วยให้งานจัดพิมพ์แล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และอา ที่คอยให้ความเอาใจใส่ และให้กำลังใจ ตลอดมา ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อน ๆ และผู้ที่มีโอกาสชื่อนามในที่นี้ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ยุพดี จารุทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ท
สารบัญตาราง	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
แนวเหตุผล	3
ตัวแปร	4
ขอบเขตการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
2 การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์	6
ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการวิจัย	6
การวิจัยในรูปวิทยานิพนธ์	10
การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	12
ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์	12
ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ในต่างประเทศ	13
ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย	15

การศึกษาการใช้วิทยานิพนธ์	22
การใช้ผลงานวิจัยของอาจารย์	24
การใช้ผลงานวิจัยของผู้บริหาร	25
ปัญหาในการใช้วิทยานิพนธ์	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
แนวเหตุผลและตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	30
ตัวแปรอิสระ	32
ตัวแปรตาม	33
ประชากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	35
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	42
รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	44
การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ...	50
ปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์	55
ขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่ใช้	62
ด้านการบริหารงานห้องสมุด	64,69
ด้านการบริหารงานบุคลากร	64,69
ด้านการบริการ	64,70
ด้านเทคนิค	65,71
เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด	65,72
การใช้ส่วนต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์	78
วัตถุประสงค์ของการใช้วิทยานิพนธ์	80

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วิทยานิพนธ์	84
ปัญหาของการใช้วิทยานิพนธ์	85
สาเหตุที่ไม่ใช้วิทยานิพนธ์	95
ความต้องการใช้วิทยานิพนธ์: ขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์	109
ด้านการบริหารงานห้องสมุด	111, 116
ด้านการบริหารงานบุคลากร	111, 117
ด้านการบริการ	111, 118
ด้านเทคนิค	112, 119
เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด	113, 120
ความต้องการใช้วิทยานิพนธ์: รูปแบบวิทยานิพนธ์	130
5 สรุปผลการวิจัย, อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	132
ข้อจำกัดในการวิจัย	145
ขอเสนอแนะการนำผลวิจัยไปปฏิบัติ	146
การเลือกเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์	146
การลดปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือไม่ใช้วิทยานิพนธ์	148
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต	150
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก	158
ก. การวิเคราะห์ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2525 จำแนกตามประเภทของห้องสมุด	158
ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	166
ค. ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	180
ประวัติผู้เขียน	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ขอบเขตของวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2525 จำแนกตามประเภทห้องสมุด 19
2	จำนวนข้อเสนอแนะที่วิทยานิพนธ์ให้ไว้กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ จำแนกตาม ประเภทห้องสมุด 21
3	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย 36
4	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน และใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตาม กลุ่มห้องสมุด 42
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคุณวุฒิ 45
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ 46
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามมหาวิทยาลัย และตามแหล่งผลิต หรือไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ 48
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาการทำงาน (ปี) 49
9	การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามคุณวุฒิ.. 51
10	การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระยะเวลาการทำงาน (ปี) . 52
11	การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงาน ที่รับผิดชอบ 54
12	การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามสถานที่ทำงานของผู้ตอบ อันได้แก่มหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตและที่ไม่ได้เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์ทาง บรรณารักษศาสตร์ 55
13	จำนวนผู้ใช้วิทยานิพนธ์ในรอบปีที่ผ่านมา (N = 81) จำแนกตามจำนวนครั้ง และจำนวนเล่มที่ใช้ 56

ตารางที่

14	ปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ในรอบปีที่ผ่านมา จำแนกตามวุฒิ ระยะเวลาการทำงาน (ปี) และสถานที่ทำงาน (แหล่งผลิตวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์)	59
15	ปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ (N = 78)	60
16	ปริมาณการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์โดยเฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพการศึกษา (N = 80)	61
17	ขอบเขตวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ที่ใช้ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ (N = 85)	63
18	รายละเอียดของระดับการใช้วิทยานิพนธ์ด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย	67
19	ขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ	74
20	ระดับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ และประโยชน์ที่ได้รับ (N = 86)	79
21	วัตถุประสงค์ของการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย	81
22	วัตถุประสงค์ของการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพการศึกษา	83
23	ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย	84
24	ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ...	87
25	ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์อันเกิดจากการใช้วิทยานิพนธ์ จำแนกตามคุณวุฒิ	89

26	ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์อันเกิดจากการใช้วิทยานิพนธ์ จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทงานที่รับผิดชอบ	92
27	ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์อันเกิดจากการเข้าถึงตัวเล่ม วิทยานิพนธ์ จำแนกตามสถานที่ที่เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ ...	94
28	สาเหตุที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยไม่ใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์...	97
29	สาเหตุที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยไม่ใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ อันเกิดเนื่องจากวิทยานิพนธ์ จำแนกตามวุฒิ	100
30	สาเหตุที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยไม่ใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงานที่รับผิดชอบ	104
31	สาเหตุที่ไม่ใช้วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์อันเกิดจากการเข้าถึงตัวเล่ม วิทยานิพนธ์ จำแนกตามสถานที่ที่เป็นแหล่งผลิตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ ...	107
32	ขอบเขตวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ที่ต้องการใช้ จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทงานที่รับผิดชอบ (N = 167)	110
33	รายละเอียดเนื้อหาวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหาร ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องการใช้	114
34	ขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหาร ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องการใช้ จำแนกตามตำแหน่งและประเภทงาน ที่รับผิดชอบ	121
35	เปรียบเทียบความต้องการใช้ขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ของผู้เคยใช้ และผู้ที่ยังไม่เคยใช้วิทยานิพนธ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา	127
36	รูปแบบวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ที่ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ต้องการใช้	131
37	การวิเคราะห์ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี การศึกษา 2507-2525 จำแนกตามประเภทของห้องสมุด	159

ตารางที่

38	การวิเคราะห์ลักษณะและขอบเขตวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512-2525 จำแนกตามประเภทของ หอสมุด	163
----	--	-----



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย